BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 233 Duminică 28 August 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifu poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

UN PROGRES

De mai multe ori am preconizat organizarea unui serviciu public de vehicule puse la dispoziție străinilor, spre a putea să viziteze tot ce posedă Capitala mai remarcabil și mai caracteristic.

Ne întrebăm, cum se explică lipsa unui mijloc de circulație și de orientare ce funcționează în mai toate țările și chiar în localități mai puțin importante decât primul oraș al unui stat cu aproape douăzeci milioane locuitori, oraș cunoscut în toată lumea prin monumentele, instituțiunile, grădinile și întregul său aspect specific?

Și sugeram primăriei municipiului și Societății tramvaielor realizarea acestei idei în condițiunile pe deplin satisfăcătoare în care servesc de atâta vreme populația Capitalei.

Iată că această inovație a căpătat în sfârșit un început de executare.

Sute de călători debarcați la Constanța de pe un mare vapor american, propunându-și să viziteze ce este mai interesant și mai frumos în București, au fost transportați cu o regulă exemplară, de un convoi de autobuze ale acestei societăți în locurile pe cari ei și-au manifestat dorința să le vadă și acolo unde organizatorii au socotit că se pot găsi sinteze ale tradiției și progresului în materie de cultură, religie, asistență socială, estetică, urbanistică.

Extinderea și raționarea acestui serviciu public în raport cu sporul continuu al străinilor veniți în România din considerațiuni economice, turistice, etc., se impun nu numai din punctul de vedere al prestigiului Capitalei, ale cărei podoabe de toate categoriile trebue să fie puse în valoarea meritată în considerațiunea celor de peste hotare; dar și din punctul de vedere al necesității de a se intensifica în cât mai mari proporții fluxul de vizitatori străini, factor însemnat oriunde prin banii intrați în țară, prin foloasele trase de comerț, industrie, hoteluri, restaurante, întreprinderi de comunicații, etc.

După rezultatele experienței ce se va face în Capitală, se va aprecia în ce localități, în care din comorile naturale ale țării și în ce măsură va urma să se aplice acest sistem de primul ordin nu numai în funcțiunea progresivă a turismului, dar și în interesul pătrunderii cât mai adânci a oricărei țări în considerațiunea și în sufletul celorlalte.

Exportul porumbului e liber

Eri d. a. s'a semnat decretul regal prin care se ridică prohibiția la exportul de porumb.

Măsura a fost hotărîtă de delegația economică la propunerea d-lui ministru al economiei naționale.

Exporturile vor fi avizate comisiunei speciale pentru organizarea, încurajarea și îndrumarea exporturilor de cereale, de pe lângă ministerul economiei naționale.

In țările cu restricțiuni valutare, exporturile nu vor putea fi executate decât pe baza unei autorizații, eliberată de această comisiune.

Comisiunea va fi convocată imediat spre a cerceta cererile de autorizație.

In corpul ziarului:

O nouă mișcare în magistratură
Asasinul Culda a fost prins

Accidentele in aviația civilă și militară

Cauzele lor. — Măsuri pentru siguranța zborurilor

In ultimele săptămâni, atât la noi, cât și în străinătate, s'a înregistrat un număr mare de accidente în aviația civilă și militară, care au impresionat opinia publică. Unele aparate au fost distruse prin foc; altele, aterisând forțat, prin izbire de obstacolele ce le-au întâlnit, în căderea lor. Aproape în toate accidentele recente, membrii echipajului navigant și pasagerii, au fost uciși.

Care sunt cauzele accidentelor în aviație?

In ce împrejurări aparatul, fie că aparține aviației civile, fie că aparține aviației militare, pierde siguranța în sbor și este amenințat să fie distrus?

Cauzele principale sunt oprirea motorului și zborul în ceață, sau într'o zonă de furtună, care obligă pe pilot să se coboare, în condiții, adeseori primejdioase. Pana la motor determină descinderea precipitată; iar ceața și furtuna, pun pe pilot într'o situație critică, deoarece el neavând vizibilitatea necesară, nu se mai poate orienta și pierde chiar sensul poziției sale în spațiu.

Ca să se înlăture aceste cauze principale ale accidentelor și spre a se asigura condiții mai bune de zbor, — în ce privește siguranța aparatelor, — s'a propus echiparea lor cu mai multe motoare.

Un aparat multimotor are mai multă siguranță în zbor de cât un aparat monomotor.

După calculul probabilităților, luând ca bază o probabilitate de o pană la motor, la 20 de călătorii, probabilitatea de coborâre forțată (obligatorie) scade considerabil cu cât numărul motoarelor sporește: 500 din 10.000 pentru un aparat monomotor; 250 din 10.000 pentru un aparat bimotor; 70 din 10.000 pentru un aparat trimotor; 12 din 10.000 pentru un aparat cu cinci motoare și de 2,5 din 10.000 numai, dacă aparatul dispune de șapte motoare.

Cu alte cuvinte, numărul probabil al panelor de motor scade până la cea mai slabă probabilitate, cu cât aparatul dispune de mai multe motoare.

Explicația e simplă: în orice caz de pană la unul sau două motoare, pilotul nu-i obligat să aterizeze, căci dispune de motoare-rezerve.

De aceea, în aviația modernă, se tinde la tipul de avion multimotor.

(Continuare in pag. 2-a)

Necesitățile politicei naționale in Franța

La 21 August, d. Daladier, președintele consiliului de miniștri francez, a pronunțat la radio o cuvântare curagioasă, care a avut chiar a doua zi urmări politice. Ea a provocat într'adevăr demisia din guvern a d-lor Frossard și Ramadier, cari au fost înlocuiți însă, în aceiași zi, prin d-nii de Monzie și Pomaret. Criza cabinetului a fost astfel imediat înlăturată.

Consecințele politice ale cuvântării d-lui Daladier vor continua însă a se face simțite în viitorul apropiat.

Care sunt motivele emoției provocate de discursul primului ministru francez?

Privind în față realitățile naționale și internaționale, d. Daladier a anunțat că pentru a evita o criză fatală, Franța trebue să se pună din nou pe lucru.

Orice nouă devaluare a francului „sau controlul schimburilor, care nu este de cât o formă particulară a acestuia" ar pune în primejdie colaborările internaționale ale Franței și „ar putea fi considerate ca o împrejurare favorabilă de către cei cari vor războiul". De altfel, afirmă d. Daladier, poziția francului este puternică și repatrierea a mai multe miliarde de capitaluri, subscrierile masive la bonurile apărării naționale și plata a numeroase scadențe, fără a se recurge la ajutorul Băncii de emisiune, ar trebui să fie tot atâtea dovezi de încredere din partea publicului.

Dacă scepticismul continuă totuși a se manifesta, în Franța și aiurea, motivul real este micșorarea venitului național, în timp ce sarcinile statului și colectivităților publice sunt în creștere neîncetată. In 1914, venitul național al Franței era de 38 miliarde de franci aur, pe când în 1937, el s'a redus la 22 miliarde franci aur, din care 10 miliarde sunt prelevate de Stat și colectivități.

Perpetuarea unei asemenea situații ar constitui o primejdie gravă. Calea mântuirii trebue căutată în mărirea venitului național, care nu se poate obține decât printr'un spor de lucru. In acest scop, în primul rând, trebue adaptată la situația internațională actuală legea celor patruzeci de ore. Franța și Mexicul, spune primul ministru francez, sunt singurele țări din lume, în care cele patruzeci de ore sunt regimul normal al muncii. De aceia, în fața Statelor totalitare, care pentru a se inarma au instituit săptămâna de 60 de ore și în fața unor anumite State democratice, care au adoptat săptămâna de 48 de ore, d. Daladier cere Franței ca „atâta timp cât situația internațională va rămâne tot așa de delicată, trebue să se poată munci mai mult de 40 de ore și până la 48 de ore, în intreprinderile care interesează apărarea națională".

Intensificarea producției este evident problema fundamentală a Franței de astăzi. Ea nu e însă numai o problemă economică, financiară sau socială, ci constituie însăși temelia apărării naționale franceze. Adevărul acesta e atât de elementar, încât, deși doi miniștri, din motive doctrinale și de partid, și-au dat demisia, nu pare posibil ca o criză de guvern să fie deschisă, în împrejurările internaționale de azi.

In ultimii doi ani, reformele sociale au putut avea întâietatea asupra celor economice, financiare sau chiar de apărare națională. Astăzi lucrul acesta nu mai e posibil. Confortul unei munci mai reduse trebue sacrificat asprelor necesități ale apărării naționale. Concurența de fier a regimurilor totalitare impune pretutindeni în jurul ei o incordare identică cu a lor. In situația internațională a ceasului de față o criză pe chestia unui minimum de efort, când este vorba de necesitățile de viață ale unui popor, nu pare de altfel să intre în vederile nici unei grupări politice franceze. Parlamentul este pentru moment închis, iar partidele politice sau confederația generală a muncii își dau seama de situație, într'o măsură destul de mare, pentru a nu face din problema adoptării legii de patruzeci de ore mai mult decât o chestie de afirmare doctrinală. Incercarea de a merge mai departe ar fi desigur respinsă de poporul francez, deplin conștient azi de primejdia momentului. De altfel, orice formație ar fi chemată mâine să conducă destinele Franței, ea n'ar avea altă cale de urmat de cât cea deschisă de guvernul Daladier.

Patruzeci de zile de la moartea Reginei Maria

Se împlinesc azi patruzeci de zile de când a închis ochii pe vecie, cea mai iubită dintre Regine, cea mai nobilă dintre femei: Regina Maria a României.

Pentru poporul român, în al cărui suflet trăește viu chipul Reginei Maria — Regina lui — parastasul de patruzeci de zile depășește cadrul lui strict religios: el este un dureros prilej de închinare în fața memoriei Aceleia care i-a fost o adevărată mamă, un sfânt prilej de rugi fierbinți către Cel atotputernic pentru odihna sufletului Ei și un impunător prilej de unire sufletească și unire de gândire în jurul ideei de bunătate, de dragoste de țară și de iubire pentru cei slabi și îndureraţi.

In clipa aceasta când viața poporului nostru este întunecată de tot felul de griji, când viitorul stă sub amenințarea războiului și când se cere, mai mult ca ori când, prevedere, cumințenie, tact și unire — amintirea activității atât de fecunde a Reginei Maria, exemplele de devotament și de dragoste de țară de care a fost plină viața Ei, pilda sublimă a sacrificiului de sine pe care a dat-o în toate clipele grele prin care a trecut țara și neclintita ei încredere în steaua neamului românesc, pomenirea numelui Reginei Maria mai este, pentru sufletul și conștiința poporului român, și un prilej de reculegere și de proprie judecată a celor săvârșite, fiindcă numai acei vor putea pomeni cu suflet și gând curat numele sfânt, cari vor putea zice în frica lui Dumnezeu că cu adevărat au urmat în viața lor, cu modestele lor mijloace, calea binelui atât de strălucit luminată de viața Ei.

REGINA MARIA

FOTO JULIETTA

Au trecut patruzeci de zile de la moartea Ta, iubită și mare Regină! Vor trece patruzeci de săptămâni, patruzeci de luni, patruzeci de ani... și numele Tău va rămâne, din generație în generație, veci-nic sfânt și la pomenirea lui, se vor închina și cei ce Te-au cunoscut și cei ce vor fi auzit de faptele Tale și de domnia Ta și cu smerenie se vor ruga lui Dumnezeu pentru odihna sufletului Tău.

Remanierea guvernului francez

Cei cari au plecat... D. RAMADIER D. FROSSARD

Cei cari au venit... D. A. de MONZIE D. CHARLES POMARET

Viitorul statut al naționalităților din Cehoslovacia

Principiul autonomiei și interesele statului

de R. SEIȘANU

Problema naționalităților din Cehoslovacia nu poate fi rezolvată decât printr'un statut, care să cuprindă dispoziții generale, în acord, atât cu interesele superioare ale statului, cât și cu interesele întregei populațiuni, — majoritară (cehoslovacă) și minoritară.

De aceea guvernul d-lui Hodza, pe deoparte, tratează cu reprezentanții autorizați ai partidului germanilor-sudeți și examinează cu toată atenția și bunăvoință cererile lor; iar, pe de altă parte, ia în serioasă considerație și cererile celorlalte minorități, cu scopul de a fixa într'un statut noul regim al minorităților, fără să slăbească unitatea statului și autoritatea puterei centrale.

Cum reprezentanții partidului germanilor sudeți afirmă că ei nu sunt împotriva unității statului cehoslovac și nu urmăresc de cât în cadrul său, satisfacerea cererilor lor, unde ar fi atunci obstacolele ce s'ar opune unui acord între cele două părți? Obstacolele ce s'ar opune acestui acord nu le găsim de cât în tendințele spre separatism ale germanilor-sudeți, care printr'o autonomie foarte largă locală, urmăresc să creeze un adevărat stat în stat.

Bineînțeles, că o asemenea concepție este în opoziție cu principiile democratice ale statului cehoslovac, cu însăși constituirea sa politică și cu dispozițiile tratatului de pace.

Oricât de dispuși sunt cehoslovacii să meargă până la extrema limită a concesiunilor față de germanii-sudeți, ei nu pot crea în favoarea acestora, privilegii, când în viitorul statut se va stabili noul regim al tuturor minorităților și nici nu pot să accepte formațiunea unui stat în stat, căci ar pune în primejdie însăși existența Cehoslovaciei.

Constituirea unei provincii administrative autonome în zonele locuite de Germanii Sudeți, nu se poate realiza, atât din cauza existenței grupurilor etnice cehe, cât și din cauze de ordin politic și economic.

Un german, Iosef Seliger, scria în 1918 în această chestiune:

„Cele opt regiuni teritoriale în care sunt împărțiți germanii (e vorba de germanii din Boemia); aceste opt colțuri de teritoriu, despărțite unele de altele prin zone largi de populație ce vorbesc ceha, nu pot să formeze un stat, nici chiar o regiune administrativă autonomă, *a cărei condiție esențială ar fi înainte de toate existența unui teritoriu economic unificat, — ceeace nu este. Așa ceva n'are exemplu în lumea întreagă și ar fi cea mai mare dintre absurditățile politice".*

Dacă, în 1918, constituirea unei provincii administrative din teritorul locuit în majoritate de germanii sudeți, a fost considerată, chiar de un german, „una dintre cele mai mari absurdități politice", întrucât după 20 de ani, ea ar fi o soluție realizabilă, dacă ținem seamă de interesele generale ale statului unitar cehoslovac și de întregul complex al problemelor politice, economice, militare și minoritare?

Germanii sudeți invoacă însă un alt argument în favoarea autonomiei. Ei spun: Dacă Rutenilor li s'a recunoscut și acordat autonomia administrativă și dacă Slovacii cer și ei autonomia, pentru ce s'ar refuza autonomia Germanilor, care formează cea mai puternică minoritate din statul cehoslovac?

Așa cum este formulat acest argument el are o susținere logică și poate să impresioneze.

In adevăr, Rutenilor li s'a acordat autonomia administrativă, pe baza tratatului de pace.

In scrisoarea sa dela 6 Mai 1920, d. Millerand, în calitate de președinte al conferinței păcei, spune:

„Uniunea dintre Rutenia și Cehoslovacia a fost recunoscu-

(Continuare in pag. 2-a)

RAVAGIILE HOLEREI LA SHANGHAI

Aproape șapte mii de cazuri

Shanghai, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite:

Holera continuă să facă ravagii în rândurile populației chineze din Shanghai. In primele luni ale acestui an, flagelul a făcut mult mai multe victime decât cea mai gravă epidemie din acest secol, care fost cea din 1902.

Numai în cursul ultimei săptămâni, au fost primiți în spitalele de izolare ale concesiunii internaționale peste 600 bolnavi de holeră. Se evaluează la 6—7 mii numărul cazurilor de holeră.

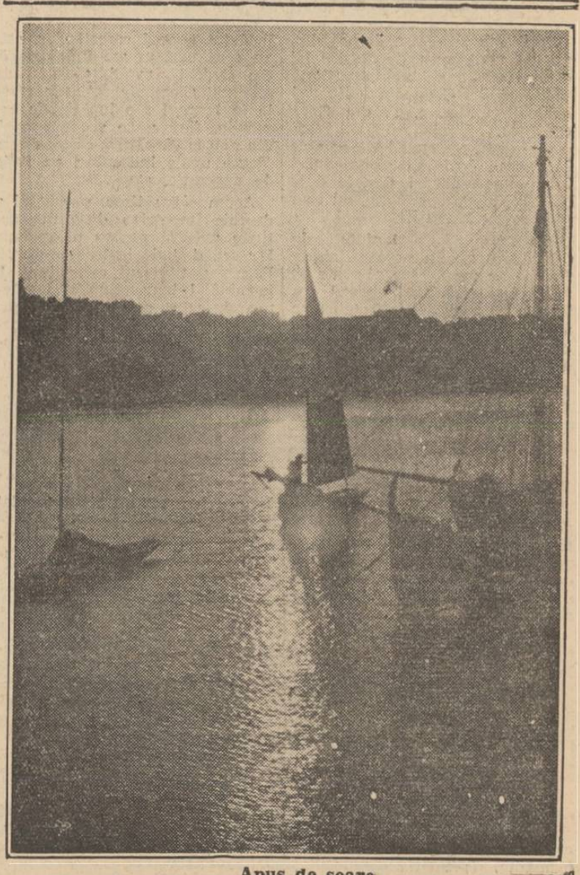

Apus de soare

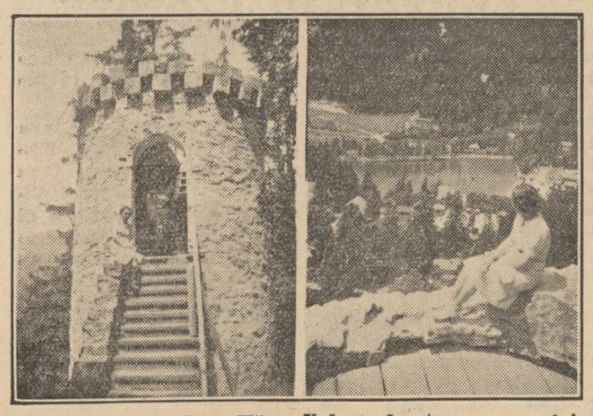

In Turnul „Regele Carol II"

Vedere din turn, spre plaja Tușnad

PRĂPĂDUL INUNDAȚIILOR DIN NORDUL COREEI

Tokio, 25 (Rador). — **Ploile torențiale și inundațiile din nordul Coreii au surpat peste 3.500 clădiri și au lăsat fără adăpost peste 200.000 locuitori. Sunt inundate 17.463 case și luate de ape alte 4.086.**

Numărul morților este până acum de 943, al dispăruților de 343 și al răniților grav de 10.

Situația internă din Franța, analizată de presa engleză

Londra, 25 (Rador). — Presa engleză continuă să analizeze cu o mare grijă de obiectivitate situația internă franceză. Organele conservatoare judecă adesea, cu o mare severitate, atitudinea patronatului francez. Ziarele liberale și laburiste nu ezită, la rândul lor, să afirme că ar fi fatal, în primul rând pentru lucrătorii ei înșiși, ca și pentru Franța și Europa, ca extrema stângă a Frontului popular să dea dovadă de intransigență.

Presa este unanimă și ajunge la o concluzie identică: nu trebue ca, de dragul unor principii, de „libertate patronală" sau „libertate muncitorească", francezii să se fixeze într'o atitudine rigidă și să uite de interesele esențiale și superioare ale țării.

Ziarele engleze urează succes politicii d-lui Daladier care își propune nu să suprime, ci să îndulcească legea de 40 de ore, căci lucrătorii țin la ea spre a salva demnitatea principiului de a lucra mai puțin ca lucrătorii din Rusia sau din alte state.